

Konjunkturbarometern Mars 2017

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	7
Bygg- och anläggningsverksamhet.....	9
Detaljhandel.....	10
Privata tjänstenärings.....	11
Hushåll	12

Sammanfattning

Barometerindikatorn föll i mars för tredje månaden i rad, från 110,8 i februari till 109,2. Nedgången drivs av tillverkningsindustrin och hushållen. Barometerindikatorn visar dock på ett klart ljusare stämningläge än normalt i ekonomin och samtliga ingående sektors konfidensindikatorer ligger över eller till och med betydligt över sina historiska genomsnitt.

Konfidensindikatorn för tillverkningsindustri föll 3,3 enheter i mars, men ligger kvar på en betydligt högre nivå än normalt. Nedgången förklaras främst av mindre optimistiska produktionsplaner för de närmaste månaderna.

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet steg istället 3,5 enheter till följd av en ännu ljusare syn på orderstockarna och rejält uppjusterade anställningsplaner.

Indikatorn för detaljhandel ändrades inte nämnvärt i mars utan ligger kvar något över normalnivå. Företagen rapporterar dock fortsatt om svagare försäljningstillväxt än normalt trots upprepade förväntningar om motsatsen.

Även tjänsteindikatorn är i stort sett oförändrad och visar på ett starkt läge och optimistiska förväntningar i tjänstesektorn.

Hushållens konfidensindikator föll 1,7 enheter i mars. Nedgången beror främst på att synen på den egna ekonomin dämpats något jämfört med förra månaden. Hushållens syn på svensk ekonomin är i stort sett oförändrad och fortsatt i nivå med det historiska genomsnittet.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	jan 2017	feb 2017	mar 2017	Förän- dring	Läget
Barometerindikatorn	111,4	110,8	109,2	-1,6	+
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	118,1	116,0	112,7	-3,3	++
Bygg- och anläggningsverksamhet	110,1	111,1	114,6	3,5	++
Detaljhandel	99,3	103,0	103,3	0,3	+
Privata tjänstenärings	105,7	105,9	105,7	-0,2	+
Hushåll	104,1	104,3	102,6	-1,7	+

Begrepp och metod

Barometerindikatorn

har som syfte att mäta det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att använda informationen från både företags- och hushållsbarometern. Barometerindikatorn samvarierar med förändringen av BNP. Den har standardiserats till medelvärde 100 och standardavvikelse 10. Standardiseringen av Barometerindikatorn innebär att den inte kan beräknas som ett vägt medelvärde av de ingående sektorernas konfidens indikatorer.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor. De är standardiserade till medelvärde 100 och standardavvikelse 10.

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

Säsongsrensning

av en tidsserie innebär att avlägsna variationer som beror på säsong. Indikatorerna revideras något varje månad när de ingående netttotalen säsongsrensas.

Trend

Ibland redovisas en trend, där tillfälliga effekter (brus) har avlägsnats.

Läget

++ mycket starkare än normalt
+ starkare än normalt
= ungefär som normalt
- svagare än normalt
-- mycket svagare än normalt

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern: www.konj.se/metodbok-barometer

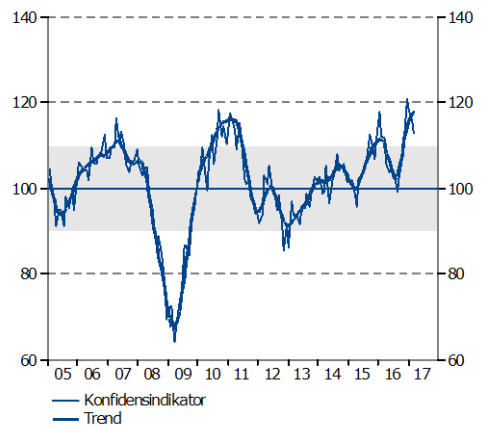
Barometerindikatorn

Index, medelvärde=100

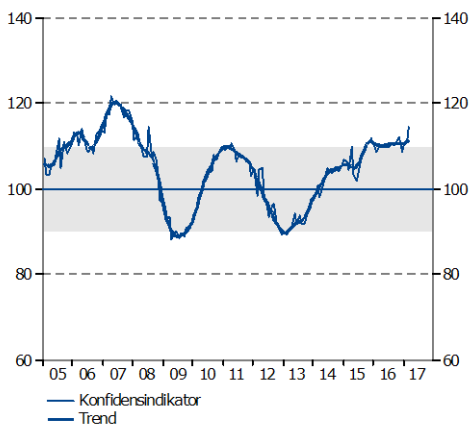
Tillverkningsindustri

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

Bygg- och anläggningsverksamhet

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

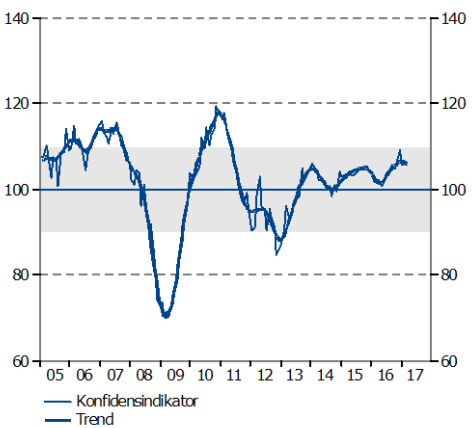
Detaljhandel

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

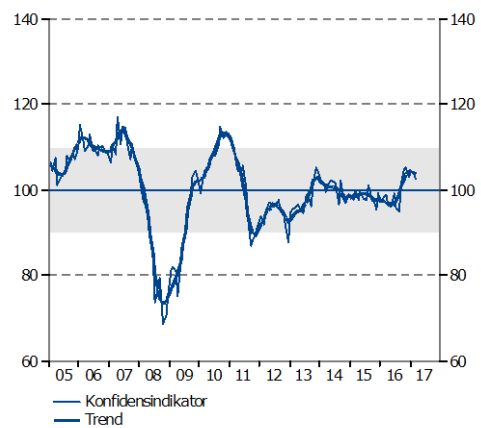
Privata tjänstenärningar

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

Hushåll

Konfidensindikatorn, säsongrensade värden.
Index, medelvärde=100

Företag

Totala näringslivet

DEN POSITIVA BILDEN BESTÅR

Konfidensindikatorn för näringslivet, som sammanfattar läget i tillverknings- och byggindustri, handel och tjänstesektorn, ändrades ytterst marginellt i mars. Marsnivån på 108,5 indikerar ett fortsatt starkt läge i näringslivet.

Utfall och nuläge: Det samlade omdömet om rådande efterfrågeläge är oförändrat betydligt högre än normalt. Såväl bygg- och tillverkningsindustri som de privata tjänstenäringarna bidrar till bilden. Signalerna från handeln går fortsatt isär såtillvida att företagen i partihandel och handel med motorfordon är positiva, medan livsmedels- och specialiserad butikshandel är mindre nöjda än normalt.

Företagen rapporterar sammantaget om en ökning av antalet anställda i näringslivet de senaste tre månaderna. Nivån på nettotalet signalerar om en betydande ökning.

Förväntningar och planer: Företagens anställningsplaner för kommande tre månader är fortsatt mycket optimistiska och samtliga sektorer i näringslivet aviserar om nyanställningar.

Tabell 2 Totala näringslivet

Säsongsrensade netttotal

	Medel	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Konfidensindikator	100	111,7	108,6	108,7	108,5
Efterfrågeläge, nulägesomdöme	-19	1	-1	0	0
Antal anställda, utfall	-4	13	15	15	14
Antal anställda, förväntningar	-3	17	17	16	16

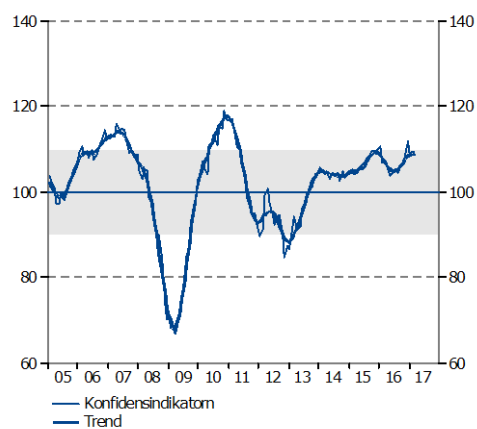
Tillverkningsindustri

NÅGOT DÄMPADE PRODUKTIONSPLANER

Utfall och nuläge: Industriföretagen rapporterar även denna månad om god ordertillväxt, både från hemma- och exportmarknaderna. Andelen företag som redovisar ökad exportordergång har förvisso minskat de senaste månaderna, men visar trots det på en starkare utveckling än normalt. Den samlade bedömningen av storleken på orderstockarna i nuläget stärker bilden av ett fortsatt jämförelsevis starkt efterfrågeläge. Mest

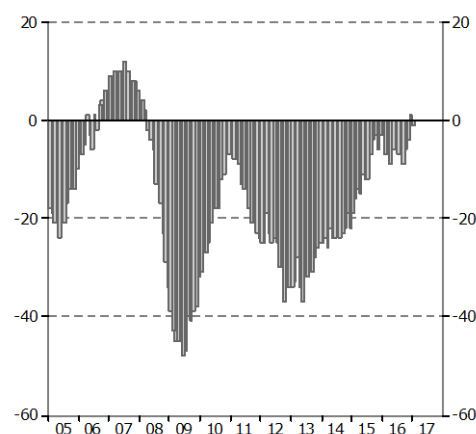
Totala näringslivet

Konfidensindikatorn, säsongsrensade värden. Index, medelvärde=100

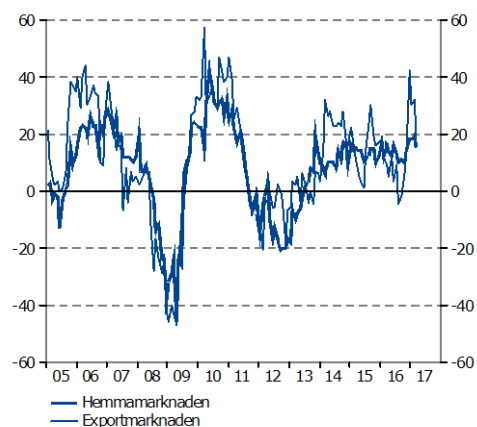
Totala näringslivet

Efterfrågeläget, säsongsrensade netttotal

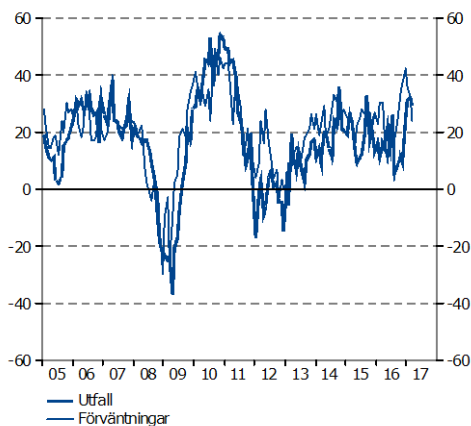
Tillverkningsindustri

Ordergången (utfall), säsongsrensade netttotal

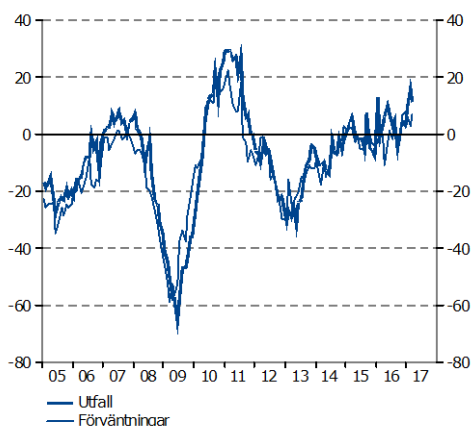
Tillverkningsindustri

Produktionsvolymen, säsongrensade netttotal

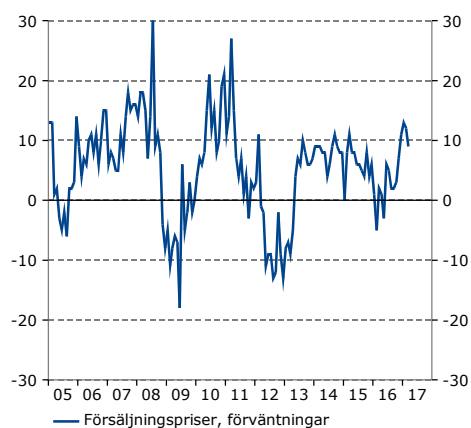
Tillverkningsindustri

Antalet anställda, säsongrensade netttotal

Tillverkningsindustri

Försäljningspriserna de närmaste tre månaderna, säsongrensade netttotal

nöjda med orderstockarna just nu är läkemedelsindustri, järn- och stålverk samt motorfordonsindustri.

Produktionsvolymen uppges ha ökat i betydande omfattning de senaste månaderna. Samtidigt är företagens syn på färdigvarulagrens storlek fortsatt ljus i ett historiskt perspektiv.

Tillverkningsindustrin rapporterar sammantaget om en viss ökning av antalet anställda de senaste tre månaderna. Några branscher som nyanställt i betydande omfattning är motorfordonsindustri, läkemedelsindustri, övrig trävaruindustri samt gummi- och plastvaruindustri.

Förväntningar och planer: Industrins förväntningar inför kommande tre månader är fortsatt optimistiska. Produktionsplanerna har visserligen justerats ner något de senaste månaderna, men från ovanligt höga nivåer under oktober i fjol till januari i år. Förväntningarna på produktionen landar nu istället strax över det historiska genomsnittet, vilken signalerar om en något starkare produktionstillväxt än normalt framöver.

Industriföretagens anställningsplaner är sammantaget förhållandevis optimistiska. Mest optimistiska anställningsplaner redovisar företagen i motorfordonsindustri, industri för andra icke-metalliska mineraliska produkter (bland annat insatsvaror till byggindustrin), maskinindustri och metallvaruindustri.

Andelen industriföretag som aviserar prishöjningar de närmaste månaderna ligger fortsatt strax över det historiska genomsnittet.

Tabell 3 Tillverkningsindustri

Säsongrensade netttotal

	Medel	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Produktionsvolym, utfall	15	25	31	32	29
Orderingång hemmamarknad, utfall	6	18	18	19	15
Orderingång exportmarknad, utfall	12	42	30	32	19
Orderstock, nulägesomdöme	-18	8	3	5	1
Exportorderstock, nulägesomdöme	-12	19	1	6	1
Färdigvarulager, nulägesomdöme	14	0	-1	2	1
Antal anställda, utfall	-10	3	9	16	11
Produktionsvolym, förväntningar	21	42	36	32	24
Försäljningspriser, förväntningar	4	11	13	12	9
Antal anställda, förväntningar	-13	8	6	3	7

Bygg- och anläggningsverksamhet

STARKA SIGNALER FRÅN ANLÄGGNINGSBYGGARNA

Utfall och nuläge: Byggföretagen rapporterar om fortsatt växande orderstockar de senaste tre månaderna och nettotalet indikerar en betydligt starkare ordertillväxt än normalt. Dessutom har synen på orderstockarnas storlek i nuläget stärkts ytterligare.

Även byggandet har ökat i förhållandevis stor omfattning de senaste månaderna. Företagen inom anläggningsverksamhet rapporterar till och med om en betydligt starkare utveckling än normalt.

Husbyggarna redovisar att sysselsättningen ökat något mer än normalt de senaste månaderna, dock inte i den omfattning man planerat. Anläggningsbyggarna tycks ha lyckats bättre och rapporterar om en mycket starkare sysselsättningsutveckling än normalt. Drygt hälften av byggföretagen fortsätter dock att svara att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande, en jämförelsevis hög andel.

Förväntningar och planer: Byggföretagens samlade förväntningar på byggandet signalerar oförändrat om en något starkare utveckling än normalt de närmaste månaderna. Dock har husbyggarna justerat ner sina förväntningar samtidigt som anläggningsbyggarna höjt sina.

De redan mycket höga förväntningarna på ordertillväxten har stigit ytterligare något i mars.

Anställningsplanerna har justerats upp rejält, framför allt bland anläggningsföretagen vars anställningsplaner är de högsta som uppmätts sedan månadsundersökningen startade i början av 1996.

Något färre byggföretag än i februari aviserar höjda anbudspriser på tre månaders sikt.

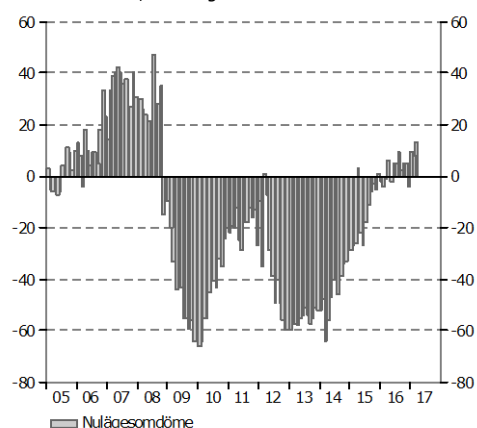
Tabell 4 Bygg- och anläggningsverksamhet

Säsongsrensade netttotal

	Medel	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Byggandet, utfall	7	44	38	38	33
Anbudspriser, utfall	-6	15	12	10	9
Orderstock, utfall	3	32	32	42	43
Orderstock, nulägesomdöme	-28	-4	9	8	13
Antal anställda, utfall	-4	23	15	18	17
Byggandet, förväntningar	13	42	45	24	24
Anbudspriser, förväntningar	0	19	19	14	6
Orderstock, förväntningar	9	41	54	57	60
Antal anställda, förväntningar	2	31	26	33	49

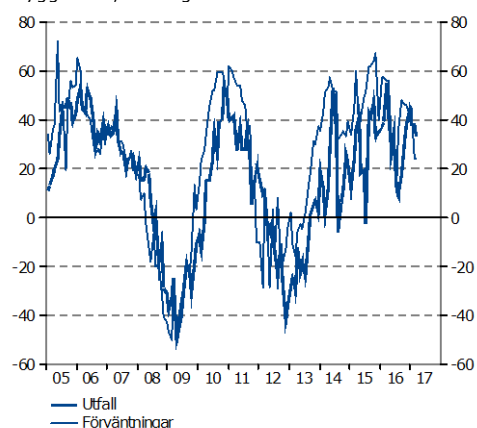
Bygg- och anläggningsverksamhet

Orderstocken, säsongsrensade netttotal

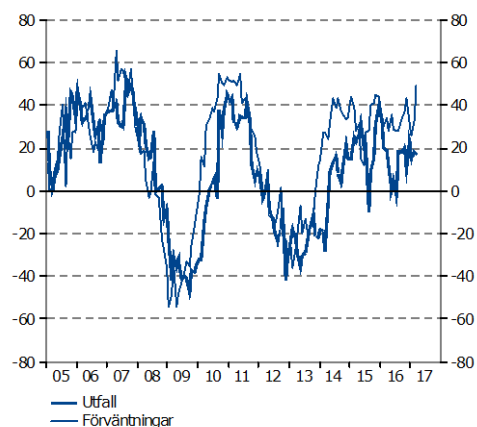
Bygg- och anläggningsverksamhet

Byggandet, säsongsrensade netttotal

Bygg- och anläggningsverksamhet

Antalet anställda, säsongsrensade netttotal

Detaljhandel

Försäljningsvolymen, säsongsrensade netttotal

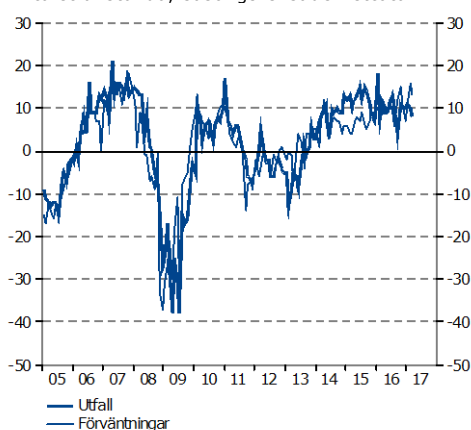
Specialiserad butikshandel

Försäljningssituation (nulägesomdöme), säsongsrensade netttotal

Detaljhandel

Antalet anställda, säsongsrensade netttotal

Detaljhandel

OPTIMISTISKA ANSTÄLLNINGSPLANER

Utfall och nuläge: Företagen inom detaljhandeln fortsätter att rapportera om en svagare försäljningstillväxt än normalt de tre senaste månaderna. Företagen inom handel med motorfordon redovisar dock en starkare försäljningsutveckling än normalt.

Omdömen om försäljningssituationen bland företagen inom detaljhandeln är ungefär i nivå med det historiska genomsnittet. Specialiserad butikshandel bidrar till en mer dämpad syn, medan företagen inom handel med motorfordon är betydligt mer positiva än normalt. Företagen är, oförändrat från föregående månad, mer positiva till varulagrens storlek än normalt.

Detaljhandeln rapporterar om en ökning av antalet anställda de tre senaste månaderna. Det är dock endast företagen inom livsmedelshandeln och handel med motorfordon som bidrar till ökningen. Specialiserad butikshandel rapporterar för första gången på ett halvår om en minskning av antalet anställda.

Förväntningar och planer: Försäljningsvolymen väntas öka på tre månaders sikt och i stort sett alla delar av detaljhandeln är förhållandevis optimistiska om utvecklingen. Även företagens förväntningar på försäljningssituationen på sex månaders sikt är mer optimistiska än normalt.

En majoritet av företagen planerar att höja priserna. Flera branscher inom den specialiserade butikshandeln räknar dock med oförändrade priser.

Detaljhandelns anställningsplaner är betydligt mer optimistiska än normalt. Förväntningarna skiljer sig dock åt mellan delbranscherna. Företagen inom livsmedelshandel och handel med motorfordon är betydligt mer optimistiska än företagen inom specialiserad butikshandel.

Tabell 5 Detaljhandel

Säsongsrensade netttotal

	Medel	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Försäljningsvolym, utfall	27	18	15	14	15
Försäljningssituation, nulägesomdöme	3	3	2	3	2
Varulager, nulägesomdöme	27	20	26	21	21
Antal anställda, utfall	3	10	11	10	8
Försäljningsvolym, förväntningar	40	41	45	50	50
Försäljningspriser, förväntningar	10	17	13	13	18
Inköp av varor, förväntningar	16	15	24	19	21
Antal anställda, förväntningar	1	7	11	16	13
Försäljningssituation om 6 mån	44	50	52	53	51

Privata tjänstenärningar

FORTSATT OPTIMISTISKA TJÄNSTEFÖRETAG

Utfall och nuläge: Tjänsteföretagen redovisar god efterfrågetillväxt och är fortsatt jämförelsevis nöjda med storleken på uppdragsvolymen i nuläget. Mest nöjda med uppdragsvolymen är arkitekter, men även uthyrningsfirmor och personaluthyrningsföretag är mycket nöjda. Antalet anställda uppges ha ökat i större omfattning än normalt de senaste månaderna. Försäljningspriserna uppges sammantaget ha ökat i något större omfattning än normalt.

Förväntningar och planer: Tjänsteföretagens förväntningar på efterfrågeutvecklingen de närmaste månaderna är oförändrat optimistiska. Försäljningspriserna väntas fortsätta öka något mer än normalt.

Även anställningsplanerna är optimistiska och fortsätter att peka på en jämförelsevis stark sysselsättningsutveckling de närmaste månaderna. Mest optimistiska anställningsplaner redovisar arkitekter, uthyrningsfirmor och olika konsulttjänstföretag.

Tabell 6 Privata tjänstenärningar

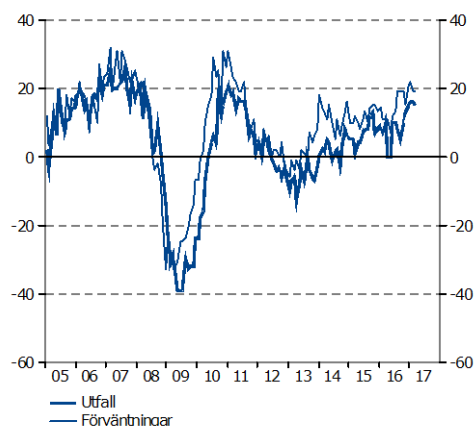
Säsongsrensade netttotal

	Medel	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Utvecklingen av företagets verksamhet, utfall	22	35	23	27	26
Efterfrågan på företagets tjänster, utfall	18	33	31	28	27
Volymen på inneliggande uppdrag, nulägesomdöme	-27	-5	-5	-6	-5
Försäljningspriser, utfall	3	10	12	11	12
Antal anställda, utfall	0	15	16	16	15
Efterfrågan på företagets tjänster, förväntningar	24	34	33	33	34
Försäljningspriser, förväntningar	10	15	15	18	16
Antal anställda, förväntningar	5	21	22	19	19

Svaren samlades in mellan 27 februari och 22 mars.

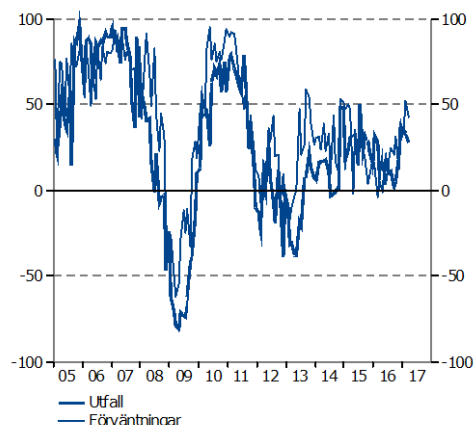
Privata tjänstenärningar

Antalet anställda, säsongsrensade netttotal

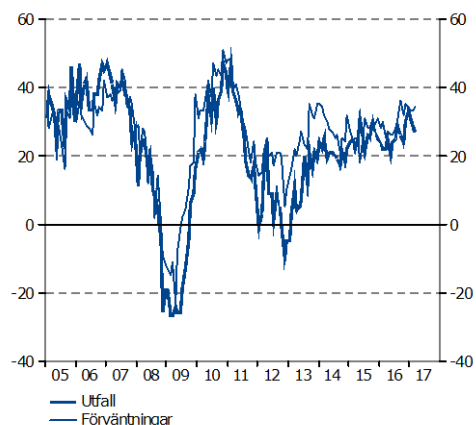
Arbetsförmedlingar, rekryterings- och personaluthyrningsföretag

Antalet anställda, säsongsrensade netttotal

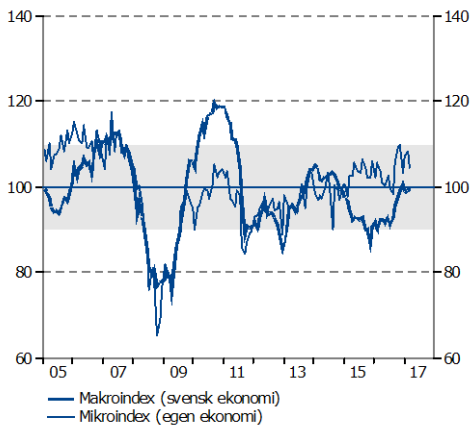
Privata tjänstenärningar

Efterfrågan på företagets tjänster, säsongsrensade netttotal

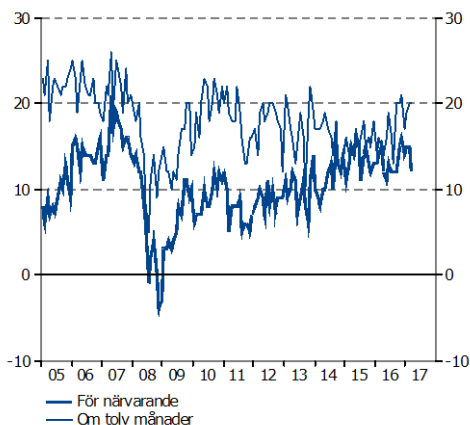
Hushåll

Mikro- och makroindex, säsongrensade värden. Index, medelvärde=100

Hushåll

Egen ekonomi, säsongrensade nettotal (bättre – sämre)

Mikroindex

Sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi. Mikroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för frågorna om den egna ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågorna om det är förmånligt att köpa kapitalvaror nu och om man planerar att öka inköpen av sådana varor de närmaste tolv månaderna.

Makroindex

Sammanfattar hushållens syn på läget i svensk ekonomi. Makroindex beräknas som genomsnittet av nettotalen (säsongrensade och standardiserade) för frågorna om den svenska ekonomin, i nuläget respektive på tolv månaders sikt, samt frågan om arbetslöshetens utveckling de närmaste tolv månaderna.

Hushåll

SYNEN PÅ DEN EGNA EKONOMIN HAR DÄMPATS

Mikroindex, som sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi, föll från 108,3 i februari till 104,6 i mars. Nivån ligger trots minskningen fortsatt över det historiska genomsnittet, vilket indikerar att hushållen är mer optimistiska än normalt om sin egen ekonomi.

Makroindex, som sammanfattar hushållens syn på den svenska ekonomin, är i det närmaste oförändrat i mars och uppgår till 99,7. Nivån ligger därmed fortsatt mycket nära det historiska genomsnittet.

Utfall och nuläge: Hushållen ser något mindre positivt på både sin egen ekonomi och den svenska ekonomin i nuläget. Men trots en viss nedgång överstiger nettotalen fortsatt det normala. Hushållens inställning till om det är rätt tidpunkt att köpa kapitalvaror just nu försämrades marginellt i mars.

En betydligt högre andel hushåll än normalt uppger att de sparar i nuläget. Nettotalet steg jämförelsevis mycket och ligger på en historiskt hög nivå.

Förväntningar och planer: Hushållens förväntningar på sin egen ekonomi på tolv månaders sikt är oförändrat positiv.

En fortsatt stor andel av hushållen tror att de kommer att kunna spara något under de kommande tolv månaderna. Netto-talet sjönk förvisso från föregående månad, men ligger fortfarande klart över det historiska genomsnittet.

Hushållens förväntningar på arbetslösheten blev mer optimistiska i mars. Trenden har varit positiv under en längre tid.

Andelen hushåll som planerar att lägga mer pengar på kapitalvaruinköp de kommande tolv månaderna sjönk i mars. Av samtliga ingående frågor bidrar denna fråga mest till nedgången i mikroindex.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt uppgår till 2,5 procent i mars, en minskning med 0,2 procentenheter från föregående månad. Hushållen har även justerat ner sina ränteförväntningar på samtliga tidshorisonter från föregående månad. Den rörliga bostadsräntan förväntas uppgå till 2,21 procent på ett års sikt, 2,66 procent på två års sikt och 3,43 procent på fem års sikt.

Hushållen förväntar sig en ökning av bostadspriserna med 5,0 procent de kommande tolv månaderna, vilket är en oförändrad siffra i jämförelse med februari.

Svaren samlades in mellan 1 och 15 mars.

Tabell 7 Hushållsindikatorer

Säsongrensade värden, index medelvärde = 100

	Medel	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Konfidensindikator	100,0	102,8	104,1	104,3	102,6
Makroindex	100,0	100,6	98,8	99,2	99,7
Mikroindex	100,0	103,4	107,0	108,3	104,6

Tabell 8 Hushållsfrågor

Säsongrensade värden, index medelvärde = 100

	Medel	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Egen ekonomi nu	8	14	15	15	12
Egen ekonomi om 12 månader	19	17	19	20	20
Ekonomi i Sverige nu	-9	-2	-3	-1	-3
Ekonomi i Sverige om 12 månader	6	-5	-9	-9	-9
Arbetslösheten 12 månader framåt	8	-7	0	-1	-7
Rätt tidpunkt att köpa kapitalvaror nu	11	20	22	20	19
Hushållets inköp av kapitalvaror 12 månader framåt	-5	-6	-4	-2	-5
Fördelaktigt eller ofördelaktigt att spara nu	19	1	7	8	10
Hushållets sparande 12 månader framåt	46	65	69	69	64
Hushållets ekonomiska situation (sparar - skuldsätter sig)	55	68	66	67	72
Köp av bil inom 12 månader	-54	-55	-55	-53	-51
Köp av bostad inom 12 månader	-77	-77	-75	-77	-78
Renovering av bostaden inom 12 månader	-23	-19	-17	-20	-19
Egen arbetslöshetsrisk nu	-8	-15	-17	-14	-16

Tabell 9 Priser och räntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	dec 2016	jan 2017	feb 2017	mar 2017
Uppfattad inflation nu	1,9	1,9	2,1	2,0
Förväntad inflation om 12 mån	2,3	2,2	2,7	2,5
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,11	2,19	2,22	2,21
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,61	2,68	2,68	2,66
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,43	3,44	3,44	3,43
Förväntningar på årlig procentuell förändring av bostads- priserna i allmänhet	4,4	5,1	5,0	5,0
Förväntningar på årlig procentuell förändring av priset på den egna bostaden	3,8	4,6	4,4	4,8

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska utelämnas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se